

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
ATHANASIOS RANTOS
föredraget den 15 december 2022¹

Mål C-124/21 P

**International Skating Union
mot**

Europeiska kommissionen

”Överklagande – Konkurrens – Regelverk som antagits av ett internationellt idrottsförbund parallellt med att detta förbund utövat regleringsbefogenhet och idkat näringsverksamhet – Regler om tillstånd att delta i tävlingar, om idrottsmäns deltagande i tävlingarna och om skiljedomstol – Artikel 101.1 FEUF – Konkurrensbegränsning genom syfte – Motivering”

I. Inledning

1. International Skating Union (Internationella skridskoförbundet) (nedan kallat ISU eller klaganden) har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 16 december 2020, International Skating Union/kommissionen (T-93/18, EU:T:2020:610) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade tribunalen delvis ISU:s talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut C(2017) 8230 final av den 8 december 2017 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT/40208 – Internationella skridskoförbundets behörighetsregler) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

2. Parallellt med detta ingav de båda idrottare som hade gett in det klagomål som föranledde kommissionen att inleda förfarandet mot ISU, det vill säga Jan Hendrik Tuitert och Niels Kersholt, samt European Elite Athletes Association (Europeiska organisationen för elitidrottare), intervenienter i första instans (nedan kallade intervenienterna och klagandena i anslutningsöverklagandet), ett anslutningsöverklagande, som också avsåg delvis ogiltigförklaring av den överklagade domen.

3. I likhet med mål C-333/21, European Super League, i vilket jag föredrar mitt förslag till avgörande samma dag, står förevarande mål i centrum för problematiken med relationerna och sambandet mellan konkurrensrätten och idrotten och det aktualiserar frågor som, förutom att vissa av dem inte tidigare har prövats rättsligt, även är av avgörande ”existentiell” betydelse för idrottsförbunden.

¹ Originalspråk: franska.

II. Bakgrund till tvisten

4. Bakgrunden till tvisten redovisades av tribunalen i punkterna 1–37 i den överklagade domen och kan, såvitt är relevant för förevarande förslag till avgörande, sammanfattas enligt följande.

A. De faktiska omständigheterna

5. ISU är det enda internationella idrottsförbund som erkänts av Internationella olympiska kommittén (IOK) inom området för konståkning och hastighetsåkning på skridsko. Det består av nationella skridskosammanslutningar (förbund) där klubbar och skridskoåkare är medlemmar.

6. ISU har en dubbel funktion, eftersom dess syfte är dels att reglera, organisera, förvalta och främja konståkning och hastighetsåkning på skridsko globalt, dels att bedriva ekonomisk verksamhet som består i att anordna internationella skridskotävlingar.

7. Inom ramen för sin ”regleringsfunktion” har ISU utfärdat ett antal föreskrifter, regelsamlingar och meddelanden, däribland följande bestämmelser. ISU:s allmänna föreskrifter innehåller regler som benämns som ”behörighetsregler”, i vilka det fastställs på vilka villkor idrottsutövarna får delta i skridskotävlingar. Enligt dessa behörighetsregler ska sådana tävlingar dels ha fått tillstånd av ISU eller dess medlemmar, dels följa de regler som detta förbund har utfärdat.

8. Den version av dessa behörighetsregler som antogs år 2014 omfattade bland annat reglerna 102.2 c, 102.7 och 103.2, av vilka det framgick att om en idrottare deltog i en tävling som inte hade tillstånd av ISU eller ett av dess medlemsförbund, riskerade han eller hon att uteslutas på livstid från alla tävlingar som ISU anordnar.

9. Behörighetsreglerna innehöll även regel 102.1 a i), enligt vilken en person har ”rätt att delta i de verksamheter och tävlingar som omfattas av ISU:s behörighet, om denna person följer ISU:s principer och policyriktlinjer, såsom dessa har angetts i ISU:s stadgar”, och regel 102.1 a ii), i vilken det föreskrevs att ”behörighetsvillkoret har utformats för att på lämpligt sätt skydda ISU:s ekonomiska och andra intressen, eftersom ISU:s intäkter används för att förvalta och utveckla ... idrottsgrenar och för att stödja ISU:s medlemsförbund och deras skridskoåkare”.

10. Under år 2016 gjordes en översyn av behörighetsreglerna.

11. Enligt regel 102.7, i dess lydelse efter denna översyn, ska de sanktionsåtgärder som föreskrivs för en idrottare som deltar i en tävling som inte har tillstånd av ISU fastställas med hänsyn till hur allvarlig den begångna överträdelsen är och innefatta en varning vid den första överträdelsen, upp till 5 års avstängning vid försumligt deltagande i en tävling utan tillstånd, en avstängning på upp till 10 år vid medvetet deltagande i en sådan tävling och avstängning på livstid vid ”mycket allvarliga” överträdelser.

12. I regel 102.1 a ii), i dess lydelse efter nämnda översyn, hänvisas det inte heller längre till ett lämpligt skydd av ISU:s ekonomiska intressen utan det anges i stället att ”behörighetsvillkoret har utformats för att på lämpligt sätt skydda [ISU:s] etiska värden, stadgeenliga mål och andra berättigade intressen, eftersom ISU:s intäkter används för att förvalta och utveckla ISU:s idrottsgrenar och för att stödja ISU:s medlemsförbund och deras skridskoåkare”.

13. Parallellt med dessa olika regler föreskrivs i artikel 25 i ISU:s stadgar, i den lydelse som är tillämplig sedan den 30 juni 2006, att idrottare som vill bestrida ett beslut om avslag på en tillståndsansökan endast kan överklaga detta beslut till Idrottens skiljedomstol (CAS) i Lausanne (Schweiz).

14. Den 25 oktober 2015 offentliggjorde ISU meddelande nr 1974 (nedan kallat meddelande nr 1974), med titeln ”Öppna internationella tävlingar”, som definierade vilket förfarande som ska följas för att få tillstånd att anordna en öppen internationell skridskotävling. Förfarandet ska följas av både medlemsförbund och utomstående aktörer.

15. I meddelandet anges att samtliga tävlingar ska omfattas av ett förhandstillstånd från ISU och organiseras i enlighet med de regler som detta förbund har inrättat. I meddelandet anges dessutom ett antal allmänna, finansiella, tekniska, idrottsliga och etiska krav som varje aktör som arrangerar skridskotävlingar är skyldig att uppfylla. I dessa bestämmelser föreskrivs bland annat att varje tillståndsansökan ska åtföljas av teknisk och idrottslig information (platsen för tävlingen och vilka belopp som betalas ut i prispengar, affärsplaner, budget och tv-sändningar osv.), att alla arrangörer är skyldiga att avge en förklaring om att de godtar ISU:s etiska kod och att ISU förbehåller sig rätten att begära kompletterande upplysningar i samband med dessa krav. Såsom framgår av artikel 4 h i ISU:s etiska kod, i den lydelse som är tillämplig sedan den 25 januari 2012, ska varje arrangör ”avhålla sig från att delta i någon form av vadhållning eller från att stödja någon form av vadhållning eller hasardspel i samband med tävlingar eller verksamheter som omfattas av ISU:s behörighet”.

16. På motsvarande sätt ger meddelande nr 1974 ISU rätt att bifalla eller avslå en tillståndsansökan på grundval av såväl de krav som anges i detta meddelande som de grundläggande mål som förbundet eftersträvar, såsom dessa definieras särskilt i artikel 3.1 i dess stadgar. Om ansökan avslås kan arrangören överklaga beslutet till CAS i enlighet med ISU:s processuella bestämmelser.

17. I meddelandet föreskrivs slutligen att varje arrangör av skridskotävlingar är skyldig att betala en solidaritetsavgift till ISU, vars storlek fastställs från fall till fall, i syfte att främja och utveckla de idrottsgrenar som står under detta förbunds tillsyn.

B. Det administrativa förfarandet och det omtvistade beslutet

18. Den 8 december 2017 antog kommissionen det omtvistade beslutet, som avser såväl de av ISU:s regler som antogs under år 2014 som de bestämmelser som följer av den översyn som gjordes under år 2016.

19. I detta beslut definierade kommissionen, för det första, den relevanta marknaden som den globala marknaden för organisering och kommersialisering av internationella tävlingar för hastighetsåkning på skridsko. Kommissionen påpekade även att ISU kunde påverka konkurrensen på denna marknad på ett väsentligt sätt genom att ISU både är en enhet som har befogenhet att godkänna internationella tävlingar avseende denna marknad, och en enhet som ansvarar för att anordna de största tävlingarna.

20. För det andra, ansåg kommissionen att ISU kunde betraktas som en företagssammanslutning och att de regler som ISU antagit utgjorde ett beslut som fattats av en sådan företagssammanslutning, i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF.

21. För det tredje, ansåg kommissionen att de behörighetsregler och tillståndsregler som införts av ISU hade till syfte att begränsa konkurrensen, i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF, av det skälet att en undersökning av innehållet i dessa regler, deras mål samt det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket de ingår visade att de kunde användas för att hindra potentiella arrangörer av internationella tävlingar för hastighetsåkning på skridskor vilka konkurrerar med dem som anordnas av ISU att inträda på den berörda marknaden. Vidare kunde de enligt kommissionen hindra möjligheterna för professionella skridskoåkare att fritt delta i sådana tävlingar och beröva potentiella arrangörer av dessa tävlingar möjligheten att anlita de idrottare vars närvaro behövs för att tävlingarna ska kunna hållas.

22. För det fjärde, ansåg kommissionen att det inte var nödvändigt att undersöka de aktuella reglernas resultat för konkurrensen innan den redogjorde för skälen till att den ansåg att dessa regler även hade konkurrensbegränsande resultat.

23. För det femte, fann den att nämnda regler inte kunde anses falla utanför tillämpningsområdet för artikel 101.1 FEUF av det skälet att de utgjorde begränsningar som är en nödvändig följd av legitima syften och var proportionerliga i förhållande till dessa, och att de därför, med hänsyn till sitt syfte och konkurrensbegränsande resultat skulle kvalificeras som en begränsning som är förbjuden enligt denna bestämmelse.

24. För det sjätte, ansåg kommissionen att de regler som ISU antagit i fråga om skiljeförfaranden inte, i sig, utgjorde en konkurrensbegränsning, men att de i förevarande fall likväl förstärkte den konkurrensbegränsning som följer av de behörighetsregler och tillståndsregler som införts av detta förbund.

25. För det sjunde, ansåg kommissionen avslutningsvis att dessa behörighetsregler och tillståndsregler inte uppfyllde de kumulativa villkoren i artikel 101.3 FEUF för att beviljas ett undantag enligt denna bestämmelse, att de påverkade handeln mellan medlemsstaterna, att de hade verkningar såväl inom unionen som inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och att det var nödvändigt att förelägga ISU att upphöra med den på detta sätt fastställda överträdelsen vid äventyr av vite, dock utan att ålägga ISU böter, med hänsyn bland annat till att det saknades ”beslutspraxis” på detta område.

26. I artikel 1 i det omtvistade beslutet anges att ISU ”har överträtt artikel 101 [FEUF] och artikel 53 i EES-avtalet genom att anta och tillämpa behörighetsreglerna, särskilt punkterna 102 och 103 i ISU:s allmänna föreskrifter från 2014 och ISU:s allmänna föreskrifter från 2016, beträffande hastighetsåkning på skridskor”. Det finns även en artikel 2 i vilken detta förbund föreläggs att upphöra med överträdelsen och avstå från att upprepa den, samt en artikel 4 i vilken det föreskrivs att vite ska påföras om dessa förelägganden inte följs.

C. Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

27. Genom talan som inkom till tribunalens kansli den 19 februari 2018 yrkade ISU att det omtvistade beslutet skulle ogiltigförklaras. ISU åberopade åtta grunder till stöd för sina yrkanden. Den första grunden avsåg åsidosättande av motiveringsskyldigheten. Den andra till den femte grunden avsåg åsidosättande av artikel 101 FEUF genom att denna artikel tillämpades på ISU:s

behörighetsregler och tillståndsregler.² Den sjätte grunden avsåg åsidosättande av nämnda artikel genom att den tillämpades på ISU:s regler om skiljeförfaranden. Den sjunde och den åttonde grunden avsåg att de förelägganden och viten som ålagts bolaget var rättsstridiga.

28. Den 16 december 2020 meddelade tribunalen den överklagade domen, i vilken, den i huvudsak, slog fast att det omtvistade beslutet inte var rättsstridigt i den del det avsåg ISU:s behörighetsregler och tillståndsregler men att det var rättsstridigt i den del det avsåg de regler som detta förbund hade infört i fråga om skiljeförfaranden.

D. Parternas yrkanden

1. Yrkandena avseende överklagandet

29. ISU har yrkat att domstolen ska

- upphäva den överklagade domen i den del tribunalen delvis ogillade talan i första instans,
- ogiltigförklara det omtvistade beslutet i den del det inte redan har ogiltigförklarats genom den överklagade domen, och
- förplikta kommissionen och intervenienterna att ersätta rättegångskostnaderna såväl i första instans som i målet om överklagande.

30. Kommissionen har yrkat att överklagandet ska ogillas och att ISU ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

31. Intervenienterna har yrkat att överklagandet ska ogillas.

2. Yrkandena avseende anslutningsöverklagandet

32. Klagandena i anslutningsöverklagandet har yrkat att domstolen ska

- upphäva den överklagade domen i den del tribunalen delvis ogiltigförklarade det omtvistade beslutet,
- ogilla talan i första instans i den del talan inte redan har ogillats genom den överklagade domen, och
- förplikta ISU att ersätta rättegångskostnaderna i målet om överklagande.

33. Kommissionen har yrkat att anslutningsöverklagandet ska bifallas och att ISU ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

34. ISU har yrkat att anslutningsöverklagandet ska ogillas och att intervenienterna ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

² Klagandens andra grund avsåg konstaterandet att det förelåg en konkurrensbegränsning genom syfte och den tredje och den fjärde grunden avsåg kommissionens bedömning av frågan huruvida konkurrensbegränsningen följde av legitima mål och var proportionerlig i förhållande till dessa.

III. Prövning av överklagandet

A. Inledande synpunkter

35. Innan jag prövar överklagandet anser jag att det är lämpligt att klargöra det analytiska ramverk som ska tillämpas vid bedömningen av idrottsförbunds regler i förhållande till konkurrensrätten.

1. Tillämpningen av artikel 101.1 FEUF av regler som antagits av idrottsförbund

36. Enligt domstolens rättspraxis, omfattas utövandet av idrott av EUF-fördragets bestämmelser på konkurrensområdet för såvitt det utgör en ekonomisk verksamhet.³ Härav följer att de styrande idrottsorganisationernas regler, såsom ISU:s regler, i princip inte är undantagna från tillämpningen av unionens konkurrensrätt.⁴

37. Alla åtgärder som vidtas av ett idrottsförbund och som kan ha konkurrensbegränsande verkningar omfattas emellertid inte nödvändigtvis av förbudet i artikel 101.1 FEUF. Vid tillämpningen av den bestämmelsen på ett konkret fall är det nämligen nödvändigt att beakta det övergripande sammanhang i vilket denna åtgärd har vidtagits eller för vilket det medför verkningar, och, mer specifikt, dess syften.⁵

38. Vid tillämpningen av konkurrensrätten på regler som införts av idrottsförbund kan hänvisningarna till idrottens specifika karaktär i artikel 165 FEUF därmed vara relevanta, bland annat vid bedömningen av huruvida konkurrensbegränsningarna kan vara motiverade.⁶

39. När den begränsning av konkurrensen som följer av ett idrottsförbunds omtvistade reglemente skäligen kan anses vara nödvändig för att uppnå ett berättigat "idrottsligt" mål och om verkningarna av konkurrensbegränsningen inte går utöver vad som är nödvändigt för att säkerställa att detta mål uppnås, omfattas dessa åtgärder inte av artikel 101.1 FEUF.⁷

40. Det ska i detta hänseende preciseras att bedömningen av accessoriska begränsningar och frågan huruvida ett visst beteende faller utanför tillämpningsområdet för artikel 101.1 FEUF på grund av att det är proportionerligt i förhållande till det legitima syfte som eftersträvas med beteendet, skiljer sig från frågan huruvida beteendet har till syfte eller resultat att begränsa konkurrensen. Såsom tydligt framgår av domstolens praxis är det först efter, att i ett första skede ha konstaterat, att en åtgärd kan begränsa konkurrensen i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF – dock utan att för den skull uttryckligen konstatera att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte eller genom resultat – som domstolen i ett andra steg prövar huruvida de konkurrensbegränsande resultaten är en nödvändig följd av legitima och proportionerliga syften och därmed faller utanför tillämpningsområdet för artikel 101.1 FEUF.⁸

³ Se dom av den 25 april 2013, *Asociația Accept* (C-81/12, EU:C:2013:275, punkt 45 och där angiven rättspraxis).

⁴ Se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 juli 2006, *Meca-Medina och Majcen/kommissionen* (C-519/04 P, EU:C:2006:492, punkterna 29–34) (nedan kallad *Meca-Medina-domen*).

⁵ Se dom av den 19 februari 2002, *Wouters m.fl.* (C-309/99, EU:C:2002:98, punkt 97).

⁶ Se dom av den 16 mars 2010, *Olympique Lyonnais* (C-325/08, EU:C:2010:143, punkt 40).

⁷ Se *Meca-Medina-domen* (punkt 42 och där angiven rättspraxis samt punkt 45).

⁸ Se dom av den 19 februari 2002, *Wouters m.fl.* (C-309/99, EU:C:2002:98, punkt 110); dom av den 4 september 2014, *API m.fl.* (C-184/13 - C-187/13, C-194/13, C-195/13 och C-208/13, EU:C:2014:2147, punkterna 43 och 49), och dom av den 23 november 2017, *CHEZ Elektro Bulgaria och FrontEx International* (C-427/16 och C-428/16, EU:C:2017:890, punkterna 51 och 57).

41. Det ska konstateras att i motsats till hur kommissionen gick tillväga i det omtvistade beslutet, prövade tribunalen i den överklagade domen klagandens andra grund, avseende konstaterandet att behörighetsreglerna hade till syfte att begränsa konkurrensen, tillsammans med klagandens tredje och fjärde grund, avseende kommissionens bedömning av huruvida konkurrensbegränsningen följer av legitima syften och är proportionerlig i förhållande till dessa.⁹

42. Tillämpningen av begreppet ”accessorisk begränsning” innebär inte att det görs en avvägning mellan konkurrensfrämjande och konkurrensbegränsande verkningar, eftersom denna bedömning endast kan göras inom ramen för just artikel 101.3 FEUF.¹⁰ Härav följer att teorin om accessoriska begränsningar kan vara särskilt relevant när det gäller regler som utfärdats av idrottsförbund, eftersom de villkor som ska uppfyllas för att omfattas av undantaget i artikel 101.3 FEUF förefaller vara svårare att uppfylla än dem som avsågs i domen i målet Meca-Medina.¹¹ För att kunna beviljas ett individuellt undantag med stöd av artikel 101.3 FEUF måste en åtgärd uppfylla de fyra kumulativa villkor som föreskrivs i denna artikel och det ankommer på den part som anklagas för att ha överträtt konkurrensreglerna att visa att konkurrensfrämjande resultat i form av effektivitetsvinster, som huvudsakligen är knutna till ekonomiska fördelar – såsom att en värdeökning skapas genom en minskning av produktionskostnaden eller en förbättring och skapande av en ny vara – väger över avtalets konkurrensbegränsande verkningar.

43. När begränsningarna går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det legitima syfte som eftersträvas, ska resultaten för konkurrensen bedömas enligt den klassiska analysen utifrån artikel 101.1 FEUF, utan att utesluta möjligheten att de eventuellt kan motiveras enligt artikel 101.3 FEUF.¹²

2. De skyldigheter som åligger ett idrottsförbund med befogenhet att bevilja tillstånd och med monopol på att anordna idrottsevenemang

44. Med hänsyn till den traditionella roll som idrottsförbunden har, löper de en risk för intressekonflikt på grund av att de, å ena sidan, har befogenhet att utfärda föreskrifter, samtidigt som de, å andra sidan, bedriver ekonomisk verksamhet.

45. När denna befogenhet inte åtföljs av begränsningar, skyldigheter eller tillsyn kan det idrottsförbund som har tilldelats denna befogenhet på grund därav snedvrیدا konkurrensen genom att vägra andra aktörer tillträde till den relevanta marknaden genom att gynna den tävling eller de tävlingar som förbundet anordnar. En icke snedvriden konkurrens kan endast säkerställas om de olika ekonomiska aktörerna tillförsäkras lika möjligheter.¹³

46. I den överklagade domen bekräftade tribunalen kommissionens ståndpunkt i fråga om risken för intressekonflikter. Kommissionen betonade behovet av att låta dessa befogenheter omfattas av ett antal gränser och kontroller, bland annat genom att begränsa möjligheten för ett idrottsförbund att använda sina tillstånds- och sanktionsbefogenheter med hjälp av transparenta, objektiva, icke-diskriminerande och proportionerliga kriterier för att förebygga risken för att den

⁹ Se punkterna 87–89 i detta förslag till avgörande.

¹⁰ Se skäl 29 och 30 i meddelande från kommissionen om riktlinjer för tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget (EUT C 101, 2004, s. 97).

¹¹ Se punkt 40 ovan.

¹² Se dom av den 28 februari 2013, *Ordem dos Técnicos de Contas* (C-1/12, nedan kallad OTOC-domen, EU:C:2013:127, punkterna 101–103).

¹³ Se dom av den 1 juli 2008, *MOTOE* (C-49/07, EU:C:2008:376, punkt 51) (nedan kallad MOTOE-domen) och OTOC-domen, punkt 88).

berördes ekonomiska verksamhet favoriseras eller att dess konkurrenters verksamhet missgynnas, eller att all konkurrens rentav utesluts. Tribunalens bedömning grundade sig i detta avseende huvudsakligen på domstolens praxis från domarna MOTOE och OTOC.¹⁴

47. Eftersom ISU självt anordnar tävlingar och även har befogenhet att bevilja tillstånd för tävlingar som anordnas av utomstående, kan det konstateras att denna situation kan ge upphov till en intressekonflikt, vilket innebär att förbundet ska omfattas av vissa skyldigheter inom ramen för utövandet av sin regleringsfunktion för att inte snedvrیدا konkurrensen.

48. Det ska emellertid påpekas att enbart den omständigheten att en och samma enhet samtidigt reglerar och arrangerar idrottstävlingar inte, i sig, innebär att unionens konkurrensrätt åsidosätts. Det följer även av den rättspraxis som anges i punkt 46 ovan, och utan att det är nödvändigt att göra en strukturell åtskillnad mellan dessa båda funktioner, att huvuduppgiften för ett idrottsförbund som befinner sig i ISU:s situation är att se till att dessa utomstående aktörer inte otillbörligen berövas tillträde till marknaden i sådan utsträckning att konkurrensen på denna marknad snedvrیدs.

49. Härav följer att idrottsförbunden, under vissa förutsättningar, kan vägra ge utomstående tillträde till marknaden utan att detta utgör ett åsidosättande av artikel 101.1 FEUF, under förutsättning att denna vägran motiveras av legitima syften och att de åtgärder som förbunden vidtar är proportionerliga i förhållande till dessa syften.

B. Den första grunden för huvudöverklagandet och den andra grunden för anslutningsöverklagandet

1. Inledande synpunkter

50. Genom de tre olika delarna av den första grunden för överklagandet har ISU ifrågasatt den del av den överklagade domen där tribunalen bekräftar att det föreligger en omotiverad konkurrensbegränsning genom syfte vad gäller systemet med förhandstillstånd och regeln om exklusivitet med tillhörande sanktionsåtgärder som fastställs genom dessa regler. ISU har närmare bestämt kritiserat tribunalen för följande:

- Genom den första delgrunden kritiseras tribunalen för att den inte prövade ISU:s argument avseende kommissionens bedömning av vissa omständigheter som låg till grund för konstaterandet att det förelåg en konkurrensbegränsning genom syfte.
- Genom den andra delgrunden kritiseras tribunalen för att den ersatte kommissionens bedömning av de faktiska och rättsliga omständigheterna med sin egen, genom att slå fast att det förelåg en annan överträdelse än den som konstaterades i artikel 1 i det omtvistade beslutet, på grundval av en felaktig tolkning av artikel 101.1 FEUF.
- Genom den tredje delgrunden kritiseras tribunalen för att den gjorde fel vid helhetsbedömningen av de fyra omständigheter som kommissionen beaktade när den drog slutsatsen att behörighetsreglerna utgjorde en konkurrensbegränsning genom syfte.¹⁵

¹⁴ Se MOTOE-domen (punkterna 49–52) och OTOC-domen (punkterna 69–92).

¹⁵ ISU har närmare bestämt gjort gällande att tribunalens prövning av innehållet i de regler som ISU själv infört, av den rättsliga och ekonomiska kontexten för dessa regler och av syftena med dessa regler inte ger vid handen att de är så skadliga att de kan kvalificeras som konkurrensbegränsning genom syfte.

51. Genom den andra grunden för anslutningsöverklagandet har intervenienterna även ifrågasatt den del av domen som avses i den tredje delen av den första grunden, ur en annan synvinkel, nämligen att tribunalen felaktigt ansåg att ISU:s beteende att försöka skydda sina egna ekonomiska intressen inte, i sig, utgjorde ett konkurrensbegränsande syfte.

52. Den huvudsakliga fråga som aktualiseras genom dessa grunder, som innehåller flera delar som går in i varandra, är i huvudsak den huruvida tribunalen gjorde en tolkning av artikel 101.1 FEUF som inte var rättsligt felaktig när den fastställde det omtvistade beslutet i den del det däri slogs fast att det förelåg en konkurrensbegränsning genom syfte.

53. Jag kommer således att pröva dessa grunder och delgrunder tillsammans, även om jag vid behov i nedanstående analys anger de delar som är specifika för vissa av dessa grunder eller delgrunder.

2. Upptagande till sakprövning

54. Innan den första grunden prövas finner jag att de invändningar om rättegångshinder som intervenienterna har framställt avseende den första delgrunden och en del av den första grundens tredje del ska avslås.

55. I motsats till vad dessa parter har gjort gällande utgör inte ISU:s argumentation en begäran om en förnyad prövning av de faktiska omständigheterna under föregivande av påstådd felaktig rättstillämpning. Argumentationen avser nämligen en rättsfråga, närmare bestämt tribunalens tolkning av artikel 101.1 FEUF, eftersom ISU har hävdad att tribunalen tillämpade ett felaktigt rättsligt kriterium för tillämpningen av villkoren för att konstatera en överträdelse av konkurrensrätten.

56. På liknande sätt ska ISU:s invändning om rättegångshinder avseende den andra grunden för anslutningsöverklagandet underkännas. Intervenienternas argumentation avser nämligen inte en sakfråga utan en rent rättslig bedömning av tribunalen. Såsom anges i punkt 102 i detta förslag till avgörande har intervenienterna gjort gällande en felaktig rättstillämpning genom att kritisera tribunalen för att inte ha beaktat att ISU befinner sig i en annan situation än alla andra företag och att skyddet av dess ekonomiska intressen därmed är legitimt.

57. Slutligen underkänner jag ISU:s yrkande om att denna grund ska förklaras vara verkningslös, eftersom tribunalen, oberoende av den problematik som intervenienterna tagit upp, slutgiltigt bekräftade kommissionens slutsats att det förelåg en konkurrensbegränsning genom syfte. Den andra grunden för anslutningsöverklagandet avser nämligen en fråga som har samband med det rättsliga och ekonomiska sammanhanget i förevarande mål och den mer allmänna problematiken med att förhindra risken för intressekonflikter.

3. Prövning i sak: Konstaterandet av en konkurrensbegränsning genom syfte

a) Allmänna överväganden om avgränsningen av begreppet ”konkurrensbegränsande syfte” i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF

58. För att omfattas av förbudet enligt artikel 101.1 FEUF ska ett avtal, ett beslut av en företagssammanslutning eller ett samordnat förfarande ha ”till syfte eller resultat” att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen inom den inre marknaden.

59. Det ska erinras om att ett avtals konkurrensbegränsande syfte och resultat inte är kumulativa utan alternativa villkor vid bedömningen av huruvida ett sådant avtal omfattas av förbudet i artikel 101.1 FEUF. Enligt domstolens fasta praxis leder därmed den omständigheten att dessa villkor är alternativa, vilket markeras genom konjunktionen ”eller”, till att man först måste beakta själva syftet med avtalet med hänsyn till det ekonomiska sammanhang i vilket det ska tillämpas.¹⁶

60. Enligt domstolens fasta praxis är vissa typer av samordning mellan företag så pass skadliga för konkurrensen att det kan anses att någon bedömning av deras resultat inte behöver göras.¹⁷ Denna praxis grundas på att vissa former av samordning mellan företag redan till sin art kan anses vara skadliga för den normala konkurrensen.¹⁸

61. Det följer även av domstolens praxis att det inte är nödvändigt att pröva ett avtals resultat när det har fastställts att avtalet har ett konkurrensbegränsande syfte.¹⁹ Om en analys av en typ av samordnat förfarande mellan företag leder till slutsatsen att det inte uppvisar en tillräcklig grad av skadlighet för konkurrensen, ska däremot det samordnade förfarandets resultat prövas. För att det samordnade förfarandet ska kunna omfattas av förbudet krävs att det föreligger omständigheter som visar att konkurrensen faktiskt på ett märkbart sätt har hindrats, begränsats eller snedvridits.²⁰

62. Frågan huruvida en företagssammanslutnings beslut är så pass skadligt att det kan anses utgöra en konkurrensbegränsning genom syfte, i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF, ska prövas i förhållande till innehållet i beslutets bestämmelser, de mål som eftersträvas med detsamma samt det ekonomiska och rättsliga sammanhang i vilket det ingår.²¹

63. Efter dessa preciseringar ska jag nu undersöka tribunalens bedömning för att avgöra huruvida tribunalen gjorde en riktig bedömning när den fann att ISU:s regler var så pass skadliga att de kunde antas ha ett negativt resultat för konkurrensen.

¹⁶ Se dom av den 18 november 2021, *Visma Enterprise* (C-306/20, EU:C:2021:935, punkt 55 och där angiven rättspraxis).

¹⁷ Se dom av den 18 november 2021, *Visma Enterprise* (C-306/20, EU:C:2021:935, punkt 57 och där angiven rättspraxis).

¹⁸ Se dom av den 11 september 2014, *CB/kommissionen* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 50 och där angiven rättspraxis) (nedan kallad domen i målet *CB/kommissionen*).

¹⁹ Se dom av den 4 juni 2009, *T-Mobile Netherlands m.fl.* (C-8/08, EU:C:2009:343, punkterna 28 och 30).

²⁰ Domen i målet *CB/kommissionen* (punkt 52 och där angiven rättspraxis).

²¹ Se dom av den 16 juli 2015, *ING Pensii* (C-172/14, EU:C:2015:484, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

b) Bedömningen av huruvida det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte i förevarande fall

64. Jag föreslår att den ”klassiska” analysmodellen tillämpas för konstaterandet att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte, genom en inledande prövning av tribunalens bedömning av innehållet i (avsnitt 1) och syftena med (avsnitt 2) behörighetsreglerna, vilket kommer att leda mig till en preliminär slutsats (avsnitt 3), innan jag därefter går in på de argument som klaganden har anfört avseende de fel som tribunalen påstås ha gjort sig skyldig till vid sin bedömning av det rättsliga (avsnitt 4) och det ekonomiska sammanhanget (avsnitt 5) och vägran att beakta parternas avsikt.

1) Analysen av behörighetsreglernas innehåll

65. Jag erinrar inledningsvis om att det framgår av tribunalens konstateranden att ISU:s regler som gällde före de ändringar som infördes år 2016 och offentliggörandet av meddelande nr 1974 inte innehöll något tillståndskrav för de tävlingar som utomstående hade för avsikt att anordna, och att allt deltagande i evenemang anordnade av tredje man innebar att vederbörande blev avstängd på livstid. Tribunalen ansåg således att klaganden, innan detta meddelande offentliggjordes, hade full frihet att vägra ge tillstånd till sådana tävlingar.²²

66. Antagandet av meddelande nr 1974 ändrade behörighetsreglerna genom att fastställa vilket förfarande som skulle följas för att en utomstående arrangör skulle kunna få tillstånd att anordna en tävling inom ramen för systemet med förhandstillstånd, genom att för detta ändamål införa ett antal allmänna, finansiella, tekniska, idrottsliga och etiska krav.²³ Trots de ändringar som gjordes genom detta meddelande ansåg tribunalen att ISU:s utrymme för skönsmässig bedömning inte hade ändrats väsentligt. Tribunalen ansåg således att ISU fortfarande hade ett stort utrymme för skönsmässig bedömning som tillät ISU att neka alla konkurrenter tillträde till marknaden på grundval av vagt beskrivna villkor, även av skäl som inte uttryckligen anges i behörighetsreglerna eller i den etiska koden, vilket kunde leda till avslagsbeslut av rättsstridiga skäl.²⁴ ISU vidtog dessutom, eller hotade åtminstone att vidta, stränga sanktionsåtgärder mot skridskoåkare som deltar i tävlingar som anordnas av konkurrenter som inte erhållit tillstånd.

67. Det var på grundval av dessa konstateranden som tribunalen fann att behörighetsreglerna utgjorde en konkurrensbegränsning genom syfte. Tribunalens bedömning av behörighetsreglernas innehåll koncentrerades på tillståndskriterierna²⁵ och på stänghetsgraden i de sanktionsåtgärder som anges i dessa regler.²⁶ Jag kommer nedan att pröva dessa aspekter separat.

i) Tillståndskriterierna i behörighetsreglerna

68. I detta hänseende vill jag först och främst erinra om att det grundläggande rättsliga kriteriet för att avgöra huruvida det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte enligt domstolens fasta praxis ligger i konstaterandet av att ett avtal, i sig, självt uppvisar *en tillräcklig grad av skadlighet* för konkurrensen för att det ska kunna anses att det saknas anledning att undersöka

²² Se punkt 86 i den överklagade domen.

²³ Se punkt 15 ovan.

²⁴ Se punkterna 89 och 95 i den överklagade domen.

²⁵ Se punkterna 84–89 och 96–98 i den överklagade domen.

²⁶ Se punkterna 90–95 i den överklagade domen.

avtalets resultat.²⁷ Ett sådant konstaterande ska således begränsas till sådana former av samordning som *redan till sin art kan anses vara skadliga för den normala konkurrensen*²⁸ och vars skadlighet är lätt att identifiera,²⁹ vilket kräver en restriktiv tolkning av begreppet ”konkurrensbegränsning genom syfte”.³⁰

69. För att ett avtal ska kunna kvalificeras som en konkurrensbegränsning ”genom syfte” måste det dessutom föreligga en tillräckligt gedigen och tillförlitlig erfarenhet för att det ska kunna anses att avtalet redan till sin art kan anses vara skadligt för den normala konkurrensen utan att det är nödvändigt att undersöka avtalets konkreta resultat.³¹

70. För det första, ansåg tribunalen i punkt 89, i den överklagade domen, att det konkurrensbegränsande syftet med ISU:s regler kan härledas ur den omständigheten att ISU hade *ett stort utrymme för skönsmässig bedömning att neka tillstånd för tävlingar som föreslogs av utomstående*, vilket kunde leda till att beslut om avslag fattades på rättsstridiga grunder. Konkurrensbegränsningen genom syfte följer enligt tribunalen således av ISU:s utrymme för skönsmässig bedömning – och således av detta förbunds förmåga – att motsätta sig evenemang som anordnas av utomstående.

71. Genom att grunda sig på domen i målet T-Mobile Netherlands m.fl.³², försvarar kommissionen denna ståndpunkt, och gör gällande att det i förevarande fall går att sluta sig till att det finns ett konkurrensbegränsande syfte utifrån att ISU:s regler är ”ägnade” att begränsa konkurrensen.

72. Jag anser emellertid att det är tveksamt om det kan anses att den *teoretiska möjligheten* att konkurrensen skadas på grund av det *stora utrymme för skönsmässig bedömning* som ett idrottsförbund kan ha kan räcka för att fastställa ett konkurrensbegränsande syfte, särskilt när det konkurrensbegränsande resultat som i princip borde kunna antas är osäkert och i vart fall inte framgår av tribunalens bedömning, eftersom tribunalen nöjt sig med en abstrakt tolkning av ISU:s aktuella regler utan att undersöka något konkret exempel på hur de genomförs.

73. Jag vill även påpeka att själva förekomsten av en mekanism med förhandsgodkännande som gör det möjligt för utomstående arrangörer att ansöka om tillträde till marknaden – oberoende av ISU:s utrymme för skönsmässig bedömning för att neka ett sådant tillstånd – i sig, borde räcka för att väcka frågor om huruvida ISU:s regler är tillräckligt skadliga ur konkurrensrättslig synvinkel. Frågan huruvida den befintliga mekanismen faktiskt är tillräcklig för att säkerställa en effektiv konkurrens på den relevanta marknaden eller om den begränsar konkurrensen kan enligt min mening endast fastställas på grundval av en analys av de konkurrensbegränsande resultaten.

74. Vid en närmare undersökning av de omständigheter som tribunalen beaktade i samband med bedömningen av innehållet i behörighetsreglerna för att fastställa ISU:s utrymme för skönsmässig bedömning, anser jag dessutom att det kan ifrågasättas att dessa omständigheter kan ha den skadliga karaktär som krävs enligt domstolens praxis för att det ska fastställas att det föreligger

²⁷ Se dom av den 2 april 2020, Budapest Bank m.fl. (C-228/18, EU:C:2020:265, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

²⁸ Se domen i målet CB/kommissionen (punkt 50), och förslag till avgörande av generaladvokat Wahl i målet CB/kommissionen (C-67/13 P, EU:C:2014:1958, punkt 39).

²⁹ Se förslag till avgörande av generaladvokat Wahl i målet CB/kommissionen (C-67/13 P, EU:C:2014:1958, punkt 56) och förslag till avgörande av generaladvokat Bobek i målet Budapest Bank m.fl. (C-228/18, EU:C:2019:678, punkt 42).

³⁰ Se dom av den 2 april 2020, Budapest Bank m.fl. (C-228/18, EU:C:2020:265, punkt 54 och där angiven rättspraxis).

³¹ Se dom av den 2 april 2020, Budapest Bank m.fl. (C-228/18, EU:C:2020:265, punkt 76 och där angiven rättspraxis), och förslag till avgörande av generaladvokat Bobek i målet Budapest Bank m.fl. (C-228/18, EU:C:2019:678, punkterna 54 och 63–73).

³² Dom av den 4 juni 2009 (C-8/08, EU:C:2009:343, punkt 31).

en konkurrensbegränsning genom syfte.³³ Det ska i detta hänseende erinras om att tribunalen vid bedömningen av innehållet i behörighetsreglerna, förutom sanktionsåtgärderna, beaktade att det inte fanns något direkt samband mellan å ena sidan behörighetsreglerna och å andra sidan legitima syften eller en tävling eller en serie tävlingar som anordnas av klaganden.

75. Som exempel kan nämnas att den omständigheten att ett idrottsförbund inte tillräckligt exakt definierar de syften som eftersträvas med dessa regler utan nöjer sig med att använda ”vaga uttryck” eller att det inte föreskriver någon uttömmande förteckning över de krav som ställs för att en extern tävling ska kunna erhålla tillstånd (genom att förbehålla sig rätten att begära ytterligare upplysningar från arrangörerna gällande de olika kraven), såsom tribunalen konstaterade i punkterna 85 och 87 i den överklagade domen, faktiskt kan visa att räckvidden för behörighetsreglerna och utrymmet för skönsmässig bedömning kan vara omfattande eller rentav överdrivna, men inte alls visar på skadlighet ur konkurrensrättslig synvinkel eller att det finns ett konkurrensbegränsande syfte.³⁴ Detsamma gäller tribunalens konstateranden i punkt 97 i den överklagade domen vad gäller avsaknaden av samband mellan klagandens behörighetsregler och en tävling eller serie av tävlingar som klaganden anordnar.

76. För det andra, kan det konstateras, såsom ISU även har påpekat, att tribunalen huvudsakligen grundade sin slutsats att det förelåg en konkurrensbegränsning genom *syfte* på domstolens rättspraxis i mål om konkurrensbegränsningar genom *resultat*.

77. Närmare bestämt, vad gäller meddelande nr 1974 fann tribunalen, i punkt 88 i den överklagade domen, att det meddelandet inte innehöll ”tillståndskriterier som är klart avgränsade, öppet redovisade, icke-diskriminerande, kontrollerbara och som kan säkerställa lika tillgång för tävlingsarrangörerna till den relevanta marknaden” i den mening som avses i praxis från domen OTOC.³⁵ Avsaknaden av sådana kriterier i ISU:s regler är enligt tribunalen en relevant omständighet vid bedömningen av huruvida det föreligger en konkurrensbegränsning genom *syfte*.

78. Det ska emellertid konstateras att även om domstolen i domen OTOC slog fast att den omständigheten att ovanstående kriterier inte föreskrivs kan leda till en konkurrensbegränsning, har den inte ansett att avsaknaden av sådana kriterier automatiskt medför en kvalificering som konkurrensbegränsning genom *syfte*, utan snarare att det är en indikation på den konkurrensbegränsande verkan som en reglering som inte innehåller några sådana kriterier skulle ha.³⁶

79. Trots att tribunalen, i punkt 72 i den överklagade domen, uttryckligen medgav att de regler som var i fråga i målet OTOC av domstolen kvalificerades som en konkurrensbegränsning genom *resultat*, fann den emellertid att denna omständighet inte utgjorde hinder för att denna rättspraxis (och rättspraxis från domen MOTOE) kunde tillämpas inom ramen för bedömningen av en konkurrensbegränsning genom *syfte*. För att motivera sitt tillvägagångssätt grundade sig tribunalen på domen i målet Generics (UK) m.fl.³⁷ och bland annat på punkt 84 i denna dom som

³³ Se punkt 68 i detta förslag till avgörande.

³⁴ Dessa omständigheter kan emellertid beaktas inom ramen för bedömningen av de accessoriska begränsningarna för att illustrera att ISU:s regler är oproportionerliga.

³⁵ Se OTOC-domen (punkt 99).

³⁶ Se OTOC-domen (punkterna 70–100).

³⁷ Dom av den 30 januari 2020, Generics (UK) m.fl. (C-307/18, EU:C:2020:52).

enligt tribunalen gjorde det möjligt att anse att ett avtal i ett visst sammanhang kan ha ett konkurrensbegränsande syfte, medan det i andra sammanhang är nödvändigt att bedöma avtalets resultat.

80. Även om det inte har bestritts att ett avtal, beroende på det sammanhang det ingår i, kan begränsa konkurrensen genom syfte i vissa fall, medan dess resultat ska analyseras i andra fall, betyder inte detta att de kriterier som följer av domen OTOC (eller domen MOTOE) direkt kan överföras på förevarande mål i syfte att fastställa en konkurrensbegränsning genom syfte.

81. I förevarande mål har tribunalen inte förklarat vad den avser med ett ”visst sammanhang” som motiverar en kvalificering som konkurrensbegränsning genom syfte eller hur detta sammanhang skiljer sig från det som var aktuellt i målet OTOC för att motivera en annan kvalificering av den konstaterade begränsningen.

ii) Stränghetsgraden i de sanktionsåtgärder som föreskrivs i behörighetsreglerna

82. Vad gäller de sanktionsåtgärder som föreskrivs i behörighetsreglerna har ISU gjort gällande att nivån på de sanktionsåtgärder som åläggs de skridskoåkare som deltar i ett evenemang som anordnas av en utomstående aktör inte, i sig, har någon relevans för bedömningen av huruvida behörighetsreglerna har till syfte att begränsa konkurrensen, eftersom dessa sanktioner endast kan ha en negativ inverkan på konkurrensen om vägran att tillåta detta evenemang grundar sig på skäl som inte är legitima.

83. Tvärtemot vad klaganden har hävdad och trots den omständigheten att sanktionsåtgärder i ett senare skede kan motiveras av legitima syften (vilket helt skulle kunna undanta dem från tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF), är det icke desto mindre så att en reglerings repressiva karaktär och omfattningen av de sanktionsåtgärder som är tillämpliga vid överträdelse av dessa är särskilt relevanta vid bedömningen av innehållet i behörighetsreglerna, eftersom detta kan ha en negativ inverkan på konkurrensen. Såsom tribunalen helt riktigt konstaterade i punkterna 91 och 95 i den överklagade domen kan sanktionsåtgärdernas stränghet nämligen avhålla idrottare från att delta i tävlingar som ISU inte har gett tillstånd till och följaktligen avskärma marknaden för potentiella konkurrenter som inte kan anlita de idrottare som behövs för att idrottstävlingar ska kunna anordnas.

84. Dess inverkan på konkurrensen kan emellertid inte bedömas abstrakt utan att det övergripande sammanhang som sanktionssystemet ingår i beaktas. Såsom tribunalen helt riktigt konstaterade i punkterna 89 och 95 i den överklagade domen går det inte att sluta sig till att ISU:s regler har ett konkurrensbegränsande syfte enbart på grundval av en isolerad bedömning av sanktionsåtgärdernas stränghet, utan detta snarare ska bedömas i (det mer allmänna) sammanhanget av konstaterandet att ISU hade ett ”stort utrymme för skönsässig bedömning” för att neka tillstånd för tävlingar som erbjöds av utomstående aktörer.³⁸

85. Mot denna bakgrund anser jag att det utifrån de omständigheter som tribunalen lagt till grund för sin bedömning av innehållet i behörighetsreglerna inte är möjligt att slå fast att ISU:s behörighetsregler har ett konkurrensbegränsande syfte.

³⁸ Se punkterna 89 och 95 i den överklagade domen.

2) *Bedömningen av de syften som eftersträvas med behörighetsreglerna*

86. När det gäller de syften som eftersträvas med ISU:s regler ska det erinras om att tribunalens bedömning var inriktad på dels skyddet av legitima syften,³⁹ dels skyddet av ISU:s ekonomiska intressen.⁴⁰ Jag kommer att undersöka dessa aspekter var för sig.

i) Frågan om skyddet av de legitima intressen som ISU eftersträvar

87. Det ska inledningsvis påpekas att ISU, inom ramen för den första grundens andra del, har kritiserat tribunalen för att ha konstaterat en ny överträdelse bestående i en konkurrensbegränsning genom syfte som skiljer sig från den som identifierats i det omtvistade beslutet. ISU har närmare bestämt gjort gällande att tribunalen ersatte kommissionens motivering med sin egen, genom att i stor utsträckning stödja sig på de omständigheter som behandlades i avsnitt 8.5 i det omtvistade beslutet (med rubriken ”Behörighetsregler som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 101 i fördraget”), trots att dessa omständigheter inte ingick i beslutets avsnitt 8.3 (med rubriken ”Konkurrensbegränsning genom syfte”) som avsåg konstaterandet att det förelåg en överträdelse genom syfte.

88. Klaganden har bland annat grundat sig på den omständigheten att kommissionen inte i detalj prövade frågan om skyddet för ISU:s legitima intressen inom ramen för sin bedömning av konkurrensbegränsning genom syfte (avsnitt 8.3 i det omtvistade beslutet),⁴¹ utan tog upp frågan i avsnitt 8.5, i vilket kommissionen undersökte huruvida behörighetsreglerna omfattades av tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF.

89. I motsats till kommissionens tillvägagångssätt att göra en åtskillnad mellan dessa båda bedömningsramar, ansåg tribunalen, såsom den själv angav i punkt 64 i den överklagade domen, att det var lämpligt att pröva den andra grunden (avseende konstaterandet av en konkurrensbegränsning genom syfte) tillsammans med den tredje och den fjärde grunden (avseende kommissionens bedömning av huruvida konkurrensbegränsningen följer av syftet att skydda skridskosportens integritet mot vadhållning och är proportionerlig för detta syfte).⁴² Tribunalen tog därigenom upp frågan om beaktande av syften av allmänintresse vid fastställandet av huruvida det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte.

90. Frågan uppkommer således huruvida tribunalen, utan att göra sig skyldig till felaktig rättstillämpning, kunde göra en ”kombinerad” eller ”parallell” bedömning av huruvida det förelåg en konkurrensbegränsning genom syfte och av avsaknaden av objektiv försvarbarhet och proportionalitet hos denna begränsning.

91. Det ska först konstateras att detta tillvägagångssätt från tribunalens sida har gett upphov till viss förvirring, eftersom det leder till att det inte klart framgår vilken bedömning som har gjorts. Tribunalen följde således först det klassiska tillvägagångssättet för att identifiera en konkurrensbegränsning genom syfte, genom att först analysera innehållet i behörighetsreglerna. Tribunalen förefaller emellertid, i ett andra skede, vid prövningen av reglernas syften, pröva

³⁹ Se punkterna 100–104 i den överklagade domen.

⁴⁰ Se punkterna 105–114 i den överklagade domen.

⁴¹ Även om kommissionen i skäl 163 i det omtvistade beslutet gjorde en hänvisning till avsaknaden av direkta samband mellan ISU:s regler och legitima syften, vilket var en omständighet som främst bedömdes inom ramen för prövningen av innehållet i dessa regler, lämnar skäl 171 i beslutet inte något tvivel om det tillvägagångssätt som kommissionen valde för att utesluta att legitima syften beaktades vid bedömningen av det konkurrensbegränsande syftet.

⁴² Se punkterna 99–114 i den överklagade domen.

dessa mot bakgrund av de kriterier som slogs fast i Meca Medina-domen, genom att slå fast att det av ISU åberopade syftet enligt vilket reglerna var avsedda att skydda skridskosportens integritet mot vadhållning, även om det visserligen är legitimt, inte motiverar de konstaterade begränsningarna, som inte är nödvändiga för att uppnå detta syfte och anses oproportionerliga. Konstaterandet att ISU:s regler inte står i proportion till de eftersträvade målen medför enligt tribunalen både att ”undantaget för accessoriska begränsningar” inte är tillämpligt och att de automatiskt ska kvalificeras som en konkurrensbegränsning genom syfte.

92. Innan jag tar ställning till tribunalens tillvägagångssätt, ska det erinras om att de syften som eftersträvas med ett avtal eller ett beslut av en företagsammanslutning inom ramen för artikel 101.1 FEUF kan spela en roll i bedömningen i två avseenden.

93. Dels är de objektiva syften som eftersträvas med ett avtal relevanta och ägnade att avgöra om det omfattas av förbudet i artikel 101.1 FEUF.⁴³ Dessa objektiva syften, som tydligt bör framgå av de aktuella åtgärderna, ska inte förväxlas med subjektiva avsikter att begränsa eller inte begränsa konkurrensen och inte heller med legitima syften som företagen i fråga eventuellt försöker uppnå.⁴⁴ Det ska i detta avseende preciseras att det framgår av fast rättspraxis att den omständigheten att en åtgärd anses ha ett legitimt syfte inte hindrar att denna åtgärd kan anses ha ett konkurrensbegränsande syfte.⁴⁵ I samband med fastställandet av att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte, syftar analysen av syftena till att (med hjälp av andra omständigheter, såsom innehållet i ett avtal och dess juridiska och ekonomiska sammanhang) fastställa om ett avtals mål eller art är konkurrensbegränsande eller tillräckligt skadligt för konkurrensen. Legitima syften beaktas således inte i detta skede av bedömningen, även om dessa i förekommande fall kan beaktas för att erhålla ett undantag enligt artikel 101.3 FEUF.

94. Dels spelar de syften som eftersträvas med ett avtal även en roll i samband med bedömningen av accessoriska begränsningar, vilken syftar till att fastställa huruvida de konkurrensbegränsande resultaten av en viss åtgärd följer av och proportionerliga i förhållande till strävan efter att uppnå ett legitimt syfte. När dessa villkor är uppfyllda faller avtalet, som innefattar den aktuella åtgärden, helt utanför tillämpningsområdet för artikel 101.1 FEUF. I detta sammanhang utgör identifieringen av detta syfte och erkännandet av dess legitimitet det första steget i denna bedömning.

95. Även om vissa aspekter av dessa båda bedömningar, som i princip är olika, kan gå in i varandra, är det icke desto mindre så att prövningen av de ifrågavarande åtgärdernas syften skiljer sig åt konceptuellt i de båda fallen. Detsamma gäller för de slutsatser som ska dras av dessa båda analyser.

96. I motsats till vad tribunalen tycks hävda medför således inte den omständigheten att en åtgärd är oproportionerlig i förhållande till ett legitimt syfte automatiskt att den ska kvalificeras som en ”konkurrensbegränsning genom syfte”. Närmare bestämt innebär den omständigheten att en åtgärd inte uppfyller kriterierna för det test som föreskrevs i domen Meca-Medina endast att åtgärden ska (eller fortsätta att) omfattas av den ”klassiska bedömningen” i förhållande till artikel 101 FEUF, inbegripet prövningen av huruvida ett undantag eventuellt kan komma att beviljas enligt artikel 101.3 FEUF. Även om det är troligt att en åtgärd som kvalificeras som en ”konkurrensbegränsning genom syfte” till sin art är oproportionerlig i förhållande till ett legitimt syfte som eftersträvas, gäller inte nödvändigtvis motsatsen.

⁴³ Se domen i målet CB/kommissionen (punkt 53 och där angiven rättspraxis).

⁴⁴ Se förslag till avgörande av generaladvokat Wahl i målet CB/kommissionen (C-67/13 P, EU:C:2014:1958, punkt 117).

⁴⁵ Se dom av den 2 april 2020, Budapest Bank m.fl. (C-228/18, EU:C:2020:265, punkt 52 och där angiven rättspraxis).

97. Mot bakgrund av det ovan anförda, anser jag att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkterna 110 och 111 i den överklagade domen fann att ISU:s system med förhandstillstånd kunde anses utgöra en konkurrensbegränsning genom syfte, på grund av att det gick utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet att säkerställa att idrottstävlingar följer gemensamma standarder.

98. Det ska emellertid påpekas att även om de omständigheter som tribunalen prövade för att komma fram till att behörighetsreglerna inte är proportionerliga till de eftersträvade legitima syftena inte kan ligga till grund för konstaterandet att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte, skulle de dock, såsom domstolen angav i domarna i målen *Meca Medina*⁴⁶ och *OTO*⁴⁷, kunna visa sig vara relevanta för att konstatera en konkurrensbegränsning genom resultat om de används för att utesluta utomstående evenemangsarrangörer på ett sätt som inte är motiverat.

99. Slutligen vill jag påpeka, att tribunalens ståndpunkt vad gäller såväl tolkningen av innehållet i ISU:s regler som tribunalens bedömning enligt vilken den omständigheten att ISU:s regler är oproportionerliga i förhållande till de eftersträvade syftena räcker för att konstatera att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte, skulle leda till en utvidgning av begreppet ”konkurrensbegränsning genom syfte” som skulle strida mot domstolens fasta praxis, enligt vilken detta begrepp ska tolkas restriktivt.⁴⁸

ii) Frågan om skyddet av de ekonomiska intressen som ISU eftersträvar

100. Jag vill inledningsvis erinra om att tribunalen, i motsats till vad kommissionen angav i skäl 169 i det omtvistade beslutet, i punkterna 108 och 109 i den överklagade domen fann att den omständigheten att ett idrottsförbund vill skydda sina ekonomiska intressen inte, i sig, är konkurrensbegränsande om det skulle visa sig att de behörighetsregler som antogs under år 2016 även syftar till att skydda ISU:s ekonomiska intressen.

101. Denna bedömning av tribunalen har bestritts av intervenienterna inom ramen för den andra grunden för anslutningsöverklagandet, vilken jag föreslår ska prövas i detta skede av min bedömning av de skäl som anges i punkt 51 ovan.

102. Intervenienterna har närmare bestämt kritiserat tribunalen för att ha gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att ISU:s strävan efter att skydda sina egna ekonomiska intressen inte, i sig, var konkurrensbegränsande. Enligt intervenienterna är principen att ett företag i allmänhet har rätt att tillvarata sina ekonomiska intressen inte tillämplig på ISU, med hänsyn till dess särskilda situation. ISU:s dubbla roll som både ett regleringsorgan och en ekonomisk enhet, borde nämligen förbjuda ISU att eftersträva ekonomiska intressen som har samband med dess roll som regleringsorgan, det vill säga att bevilja eller neka tillstånd för evenemang som anordnas av utomstående till nackdel för dess konkurrenter. Kärnan i förevarande mål är således att behörighetsreglerna gör det möjligt för ISU att neka konkurrenter tillträde till marknaden. Följaktligen har dessa regler och besluten om avslag på tillståndsansökningar som följer av dem även en negativ inverkan på professionella skridskoåkarens och utomstående tävlingsarrangörers (ekonomiska) intressen. Det är enligt

⁴⁶ Punkt 47 i domen.

⁴⁷ Punkterna 70–100 i domen.

⁴⁸ Se punkt 68 i förslaget till avgörande.

intervenienterna, mot bakgrund av dessa omständigheter, som tribunalen borde ha prövat huruvida ett företag legitimt kunde tillvarata sina egna ekonomiska intressen. Även kommissionen delar denna uppfattning.

103. Av nedan angivna skäl, anser jag att tribunalens bedömning inte innebär någon felaktig rättstillämpning och att de argument som intervenienterna har anfört till stöd för den andra grunden för anslutningsöverklagandet inte kan godtas.

104. Såsom har angetts i punkterna 44–49 ovan, är skyddet av de ekonomiska intressena hos ett sådant idrottsförbund som ISU problematiskt i konkurrensrättsligt hänseende endast om det *på ett omotiverat sätt* skulle beröva en konkurrent tillträde till marknaden, även om idrottsförbunden omfattas av vissa skyldigheter i syfte att reglera deras befogenheter och kontrollera att dessa utövas korrekt.

105. Om intervenienternas tolkning godtogs skulle det innebära ett förbud mot all ekonomisk verksamhet för idrottsförbund som befinner sig i samma situation som ISU, vilket är en situation som är svår att förena med den omständigheten att dessa förbund, trots sina särdrag, samtidigt är företag för vilka de ekonomiska syftena är en inneboende del av verksamheten, precis som för alla andra företag. Dessutom är de ekonomiska verksamheter som dessa förbund bedriver i flera fall inte bara knutna till, utan är dessutom beroende av, deras idrottsverksamhet och kan därför inte särskiljas från denna.

106. Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar jag att den omständigheten att ett idrottsförbund, såsom ISU, eftersträvar sina egna ekonomiska intressen inte i sig är konkurrensbegränsande och således inte kan användas som en omständighet som indikerar ett konkurrensbegränsande syfte vid bedömningen av en konkurrensbegränsning.

107. Slutligen noterar jag att tribunalen själv erkände att ISU:s regler hade legitima syften vad gäller skyddet av såväl klagandens som idrottens ekonomiska intressen vilket borde ha föranlett den att ifrågasätta konstaterandet att syftet med samma regler till sin natur var skadligt för den normala konkurrensen.⁴⁹

3) Preliminära slutsatser avseende analysen av innehållet i och syftet med behörighetsreglerna

108. Den bedömning som gjorts ovan av innehållet i behörighetsreglerna och de syften som eftersträvas med dessa är, i sig, tillräcklig för att slå fast att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning vad gäller kvalificeringen av ISU:s behörighetsregler som konkurrensbegränsning(ar) genom syfte, utan att det är nödvändigt att pröva de argument som klaganden har anfört för att bestrida tribunalens bedömning av dels det rättsliga och ekonomiska sammanhanget, dels parternas avsikt. För fullständighetens skull ska jag emellertid kortfattat ta ställning till dessa två frågor som ISU har tagit upp, bland annat i fråga om deras eventuella relevans inom ramen för bedömningen av de potentiellt konkurrensbegränsande resultaten av ISU:s regler.

⁴⁹ Domen i målet CB/kommissionen (punkt 75).

4) *Bedömningen av det rättsliga och ekonomiska sammanhang som behörighetsreglerna ingår i*

109. Tribunalen fann, i punkterna 115–123 i den överklagade domen, att prövningen av det rättsliga och ekonomiska sammanhang i vilket ISU:s behörighetsregler och tillståndsregler ingick inte kunde påverka kommissionens slutsats att det förelåg en konkurrensbegränsning genom syfte, i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF, varför det inte var nödvändigt att därutöver pröva dessa reglers faktiska eller potentiella resultat för konkurrensen.

110. Klaganden har i detta avseende gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning vid sin bedömning av den relevanta marknaden med hänsyn till sammanhanget. Klaganden anser särskilt att tribunalen felaktigt underlät att ta hänsyn till de konståkningstävlingar för vilka klaganden hade beviljat tillstånd. Klaganden kritiserar närmare bestämt tribunalen för att den inte godtog tillämpningen av rättspraxis från domen i målet CB/kommissionen enligt vilken, vid en bedömning av konkurrensbegränsning genom syfte, alla relevanta omständigheter ska beaktas, inbegripet, bland annat, de aktuella tjänsternas beskaffenhet, de faktiska villkoren på marknaderna och deras struktur, samt det ekonomiska och juridiska sammanhang som samordningen ingår i, och att det härvid saknar betydelse huruvida denna omständighet är hänförlig till den relevanta marknaden.⁵⁰

111. Det ska i detta hänseende erinras om att tribunalen ansåg att även om det i det mål som gav upphov till denna rättspraxis förekom interaktion mellan den relevanta marknaden och en separat närliggande marknad, hade några sådana omständigheter inte styrkts i förevarande mål. Enligt tribunalen saknar den omständigheten att klaganden kunde godkänna konståkningstävlingar, även om dessa var helt självständiga tävlingar, relevans för bedömningen av det sammanhang i vilket behörighetsreglerna ingår, eftersom denna omständighet inte påverkar slutsatsen att klagandens behörighetsregler gör det möjligt för klaganden att snedvrída konkurrensen på den relevanta marknaden genom att gynna sina egna tävlingar på bekostnad av tävlingar som erbjuds av utomstående aktörer, och att dessa regler således inte säkerställer ett faktiskt tillträde till den marknaden.⁵¹

112. Kommissionen har anfört att argumentet avseende den påstått felaktiga tolkningen av domen i målet CB/kommissionen saknar verkan, eftersom *även om* tribunalen hade misstagit vad domstolen i den domen beskrev som ett exempel på en specifik situation, där det är relevant att beakta en omständighet avseende en annan marknad än den relevanta marknaden, för en allmän regel, skulle detta inte påverka det avgörande resonemang som beskrivs i föregående punkt i detta förslag till avgörande.

113. I detta avseende anser jag, i motsats till vad kommissionen har hävdad, att den omständigheten att det medges – om så bara teoretiskt såsom tribunalen gjorde – att ISU har kunnat ge tillstånd till oberoende konståkningstävlingar kan ge upphov till frågor om kvalificeringen som ”konkurrensbegränsning genom syfte”.

114. Även om det är riktigt att domstolens bedömning i domen i målet CB/kommissionen skedde utifrån en speciell bakgrund (nämligen förekomsten av interaktion mellan båda delarna av ett tvåsidigt system och interaktion mellan den relevanta marknaden och en separat närliggande marknad), kan ISU:s beslutspraxis inom ramen för konståkning visa sig vara relevant vid bedömningen av det rättsliga sammanhang i vilket reglerna i fråga ingår.

⁵⁰ Se domen i målet CB/kommissionen (punkt 78).

⁵¹ Se punkterna 118 och 119 i den överklagade domen.

115. Såsom tribunalen konstaterade i punkt 117 i den överklagade domen omfattas dessa två grenar (konståkning och hastighetsåkning på skridskor), trots att de har betecknats som separata marknader av kommissionen – vilket är en marknadsdefinition som inte har ifrågasatts av klaganden – av samma regelverk, och följaktligen av samma regler för förhandsgodkännande och disciplinåtgärder som tillämpas på båda grenar. Vidare ankommer det på samma organ, det vill säga ISU, att bevilja eller neka tillstånd till självständiga evenemang för de två grenarna.

116. Denna omständighet skulle emellertid kunna utgöra en särskild omständighet som kan ge upphov till tvivel om den påstådda skadligheten av ISU:s regler om det visade sig att ISU hade godkänt självständiga konståkningstävlingar. Jag anser därför att om det vid undersökningen av det rättsliga och ekonomiska sammanhang, i vilket ett avtal som presumeras ha ett konkurrensbegränsande syfte, framkommer omständigheter som väcker tvivel om vilken grad av skadlighet som krävs eller som framstår som motsägelsefulla, är det nödvändigt att analysera avtalets verkningar.

117. Även om det är riktigt att bedömningen av det ekonomiska och rättsliga sammanhang, i vilket en åtgärd ingår ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt vid fastställandet av huruvida det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte, utan att omfatta en analys av den aktuella åtgärdens resultat,⁵² anser jag att beaktandet av ISU:s beslutspraxis, i det mer övergripande sammanhanget för analysen av dess roll och de befogenheter som den tilldelas, inte överskrider gränserna för den analytiska ramen för en konkurrensbegränsning genom syfte.

118. Det ska emellertid i förevarande fall preciseras att beaktandet av ISU:s beslutspraxis på marknaden för konståkning kommer att vara beroende av en bedömning av de faktiska omständigheter som domstolen varken får pröva eller förfoga över tillräckliga omständigheter för att pröva, eftersom dessa omständigheter inte blev föremål för tribunalens bedömning.⁵³

5) *Bedömningen av parternas avsikter*

119. Med hänvisning till domstolens fasta praxis, enligt vilken avsiktlighet inte är nödvändigt för att fastställa att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte,⁵⁴ och genom att även anse att förekomsten av en konkurrensbegränsning genom syfte var tillräckligt styrkt genom en undersökning av innehållet i, och syftet med, behörighetsreglerna och det sammanhang i vilket dessa regler ingår, fann tribunalen, i punkt 121 i den överklagade domen, att de argument som klaganden hade anfört mot denna del av prövningen var verkningslösa.

120. Klaganden har bestritt denna bedömning såväl inom ramen för den första grundens första del som inom ramen för en del av den tredje delgrunden i den första grunden, genom att i huvudsak kritisera tribunalen, för att inte ha prövat något av klagandens argument mot kommissionens bedömning av de faktiska omständigheterna till stöd för konstaterandet i det omtvistade beslutet att det förelåg en konkurrensbegränsning genom syfte.

⁵² Se dom av den 20 januari 2016, Toshiba Corporation/kommissionen (C-373/14 P, EU:C:2016:26, punkt 29).

⁵³ Det ska i detta hänseende påpekas att uppgifterna om de tävlingar som ISU skulle ha gett tillstånd till på området för konståkning tolkas på olika sätt av kommissionen och ISU.

⁵⁴ Se dom av den 6 april 2006, General Motors/kommissionen (C-551/03 P, EU:C:2006:229, punkt 77).

121. Det ska i detta avseende påpekas att de faktiska omständigheter som kommissionen grundade sin bedömning på och som tribunalen underlät att pröva – vilket klaganden för övrigt har kritiserat, dock utan att göra gällande en missuppfattning av de faktiska omständigheterna – alla avser exempel på självständiga tävlingar som enligt kommissionen visar ISU:s avsikt att hindra konkurrenter från att träda in på den relevanta marknaden.⁵⁵

122. Mot bakgrund av bedömningen ovan, genom vilken jag föreslår att överklagandet ska bifallas såvitt avser den första grunden och att tribunalens dom ska upphävas avseende fastställandet av att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte, anser jag att dessa faktiska omständigheter kan vara relevanta vid bedömningen av verkningarna av ISU:s regler. Mot bakgrund av det ovan anförda, som rör frågan huruvida motiveringen är välgrundad, anser jag även att det inte längre är nödvändigt att pröva grunden om bristande motivering.

4. Slutsats angående den första grunden

123. För det fall en begränsning genom syfte inte är klart fastställd ska en fullständig analys av begränsningens resultat göras med avseende på artikel 101.1 FEUF. Syftet med en sådan bedömning är att fastställa avtalets inverkan på konkurrensen på den relevanta marknaden. I förevarande fall är det endast en prövning av hur ISU i praktiken tolkar och tillämpar reglerna som gör det möjligt att avgöra om dessa regler riskerar att skada konkurrensen. Med andra ord ska det undersökas huruvida ISU, med stöd av det utrymme för skönsmässig bedömning som detta förbund förfogar över, har kunnat begränsa konkurrensen genom att vägra tillträde till den relevanta marknaden, en prövning som i princip endast kan göras om de (konkreta) *resultaten* av den aktuella åtgärden beaktas.

124. Överklagandet ska mot bakgrund av det ovan anförda bifallas på den första grunden.

C. Den andra grunden för överklagandet

125. Genom sin andra grund för överklagandet har ISU gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att inte pröva den fjärde grunden vid tribunalen, genom vilken ISU hävdade att dess beslut att inte godkänna en utomstående tävling vid namn "Icederby" som skulle äga rum i Dubai (Förenade arabemiraten) (nedan kallad Dubai-evenemanget) inte omfattades av tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF, eftersom detta beslut, enligt ISU:s mening, hade ett legitimt syfte som var förenligt med dess etiska kod, som förbjöd varje form av stöd till vadhållning.

126. Inledningsvis ska intervenienternas invändning om rättegångshinder ogillas. Enligt denna invändning har ISU formellt påstått att det gjorts en felaktig rättstillämpning men i själva verket, på ett sätt som inte är tillåtet, begärt att domstolen ska göra en ombedömning av de faktiska omständigheterna. Ändå påstår inte intervenienterna att tribunalen har missuppfattat de faktiska omständigheterna. För mig förefaller det som om ISU genom sin andra grund har kritiserat tribunalen för bristande motivering genom att tribunalen underlät att ta ställning till en central del av dess argumentation.⁵⁶

⁵⁵ Se skäl 175–177 i det omtvistade beslutet.

⁵⁶ Se dom av den 11 april 2013, Mindo/kommissionen (C-652/11 P, EU:C:2013:229, punkt 41).

127. I sak ska det, för det första, konstateras att ISU, inom ramen för den andra grunden för överklagandet, inte har gjort gällande att behörighetsreglerna inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF, utan endast att ISU:s beslut att inte ge Dubai-evenemanget tillstånd borde undantas från den bestämmelsens tillämpningsområde på grund av att beslutet hade ett legitimt syfte.

128. Jag konstaterar emellertid att varken det omtvistade beslutet eller den överklagade domen specifikt avser beslutet att inte ge tillstånd för evenemanget i Dubai. Även om beslutet att inte ge tillstånd för detta evenemang faktiskt förefaller ligga till grund för den undersökning som inleddes av kommissionen (till följd av det klagomål som Jan Hendrik Tuitert och Niels Kersholt ingav till kommissionen) och som ledde fram till det omtvistade beslutet – och detta beslut verkar ha använts tillsammans med andra exempel på tävlingar, för att illustrera det sätt på vilket dessa regler tillämpades i praktiken – avser det omtvistade beslutet icke desto mindre de behörighetsregler som antagits av ISU och huruvida de är förenliga med artikel 101 FEUF. Tribunalen ansåg således att dessa regler, i sig, var tillräckliga för att styrka slutsatsen att dessa hade visat sig vara problematiska ur konkurrensrättslig synpunkt, oberoende av den specifika tävlingen i fråga.⁵⁷

129. I motsats till vad klaganden har gjort gällande kan införandet av ordet ”tillämpning” i artikel 1 i det omtvistade beslutet inte tolkas så, att det avser evenemanget i Dubai, utan snarare följer av kommissionens konstaterande att det föreligger en konkurrensbegränsning både genom syfte och genom resultat samtidigt (vilket anges i avsnitten 8.3 och 8.4 i det omtvistade beslutet).⁵⁸

130. För det andra, och tvärtemot vad klaganden har hävdad, underlät tribunalen inte att pröva den fjärde grunden i ansökan, då den prövade denna tillsammans med den andra och den tredje grunden i punkt 64 och följande punkter i den överklagade domen.⁵⁹

131. När det gäller den mer allmänna frågan huruvida behörighetsreglerna kan falla utanför tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF såsom accessoriska begränsningar, fann tribunalen, efter att först ha slagit fast att de syften som ISU eftersträvade – och särskilt att skydda skridskosportens integritet mot de risker som är förknippade med vadhållning⁶⁰ – och att ett system med förhandstillstånd för att se till att varje organisatör iakttar gemensamma standarder utgör en mekanism som säkerställer uppnåendet av de syften som är kopplade till idrottens specifika karaktär,⁶¹ att den godtyckliga och oproportionerliga karaktären hos behörighetsreglerna och särskilt de sanktionsåtgärder som införts av ISU gick utöver vad som var nödvändigt för att uppnå dessa syften i den mening som avses i rättspraxis avseende accessoriska begränsningar och särskilt domen Meca-Medina.⁶²

⁵⁷ Detta konstaterande av tribunalen tycks även bekräftas av den analys som kommissionen gjorde i skälen 251–266 i det omtvistade beslutet, vilken avser dessa reglers proportionalitet i förhållande till de eftersträvade syftena, utan att denna bedömning specifikt avser evenemanget i Dubai.

⁵⁸ ISU har i detta avseende upprepat det argument som anförts inom ramen för den första delgrunden och en del av den tredje delgrunden i den första grunden, enligt vilket kommissionen lade evenemanget i Dubai till grund för sin slutsats i artikel 1 i det omtvistade beslutet om att artikel 101 FEUF överträtts ”[genom att anta] och *tillämpa* behörighetsreglerna” (min kursivering).

⁵⁹ Se punkt 96 ovan.

⁶⁰ Se punkterna 100–104 i den överklagade domen.

⁶¹ Se punkt 108 i den överklagade domen.

⁶² Bland de omständigheter som beaktats av tribunalen ska det särskilt noteras att tribunalen i punkt 97 i den överklagade domen slog fast att behörighetsreglerna gör det möjligt för klaganden att vidta sanktionsåtgärder i form av nekat tillstånd gentemot idrottarna för det fall de deltar i icke tillståndsgivna tävlingar, även om klagandens kalender inte innehöll någon tävling vid samma tidpunkt och även om de aktuella idrottarna oavsett skäl inte kunde delta i de tävlingar som anordnats av klaganden.

132. Slutligen underkänner jag den argumentation genom vilken klaganden kritiserar kommissionen och tribunalen för att de inte beaktade utvecklingen av lagstiftningen i Korea (ursprungslandet för konceptet Icederby) när det gäller vadhållning, eftersom denna omständighet saknar relevans för bedömningen av huruvida ISU:s regler är förenliga med unionens konkurrensrätt. Jag anser således att tribunalen gjorde en riktig bedömning när den inte beaktade detta argument.

133. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den andra grunden.

D. Yrkandet om att målet ska avgöras och frågan om återförvisande till tribunalen

134. Enligt artikel 61 i stadgan för Europeiska unionens domstol ska domstolen, om överklagandet är välgrundat, upphäva tribunalens avgörande. Domstolen kan själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande, eller återförvisa målet till tribunalen för avgörande.

135. Det ska i detta hänseende påpekas att ISU har framställt en begäran om att målet ska avgöras och anser att domstolen, för det fall den överklagade domen upphävs, ska avgöra tvisten i dess helhet. Jag konstaterar emellertid att skälen för att upphäva den överklagade domen inte är sådana att de kan medföra att det omtvistade beslutet ska ogiltigförklaras i sin helhet. Dessa skäl medför nämligen endast att detta beslut ska ogiltigförklaras i de delar det däri fastställdes att de aktuella åtgärderna har till syfte att begränsa konkurrensen, i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF. I enlighet med den rättspraxis som redovisats i punkt 123 ovan, ska det således undersökas huruvida de aktuella avtalen har "till resultat" att konkurrensen begränsas, i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF, såsom kommissionen fann i det omtvistade beslutet.

136. Denna aspekt av tvisten förutsätter emellertid en prövning av de faktiska omständigheterna på grundval av omständigheter som inte har prövats av tribunalen i den överklagade domen. Tribunalen ansåg nämligen att en sådan prövning var överflödig, eftersom den ansåg att kommissionen inte hade gjort sig skyldig till något fel, när den i det omtvistade beslutet slog fast att åtgärderna i fråga hade ett konkurrensbegränsande syfte. Även om vissa faktiska omständigheter har avhandlats under det skriftliga och muntliga förfarandet vid tribunalen, är det inte desto mindre så att tribunalen är ensam behörig att bedöma de faktiska omständigheterna. Vidare är målet, eftersom frågorna om bedömningen av verkningarna för konkurrensen inte har avhandlats vid domstolen, inte färdigt för avgörande på denna punkt.

137. Målet ska således återförvisas till tribunalen. Frågan om rättegångskostnaderna i målet om överklagande ska anstå.

IV. Bedömning av den första grunden i anslutningsöverklagandet

138. Genom den första grunden, som är uppdelad i två delar, har klagandena i anslutningsöverklagandet bestritt den överklagade domen i den del tribunalen fann att det exklusiva och obligatoriska skiljedomsförfarande som inrättats av ISU inte kunde anses "förstärka" den konkurrensbegränsning genom syfte som kommissionen ansåg föreligga.

139. Klagandena i anslutningsöverklagandet har närmare bestämt gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att kommissionen i avsnitt 8.7 i det omtvistade beslutet inte kunde dra slutsatsen att ISU:s skiljedomsregler förstärker den

konkurrensbegränsning genom syfte som behörighetsreglerna ger upphov till.⁶³

140. I den överklagade domen fann tribunalen, i motsats till kommissionen i det omtvistade beslutet, att de regler som införts av ISU om skiljedomsförfarande på idrottsområdet⁶⁴ – regler som den granskade som en ”försvärande omständighet” och analyserade i samband med beräkningen av böter⁶⁵ – i sin helhet var legitima. Den fann även att det var tillräckligt att skadelidande idrottare hade möjlighet att vända sig till nationella domstolar för att begära skadestånd i efterhand eller inge ett klagomål till de nationella konkurrensmyndigheterna och kommissionen för att ett effektivt skydd av unionens konkurrensregler och ett effektivt domstolsskydd skulle säkerställas.⁶⁶

A. Upptagande till sakprövning av den första grunden och huruvida den har verkan

141. ISU:s invändning om att det föreligger ett rättegångshinder på grund av att den första grunden för anslutningsöverklagandet ändrar föremålet för tvisten vid tribunalen ska underkännas i sin helhet. Även om vissa av de omständigheter som klagandena har nämnt i anslutningsöverklagandet, såsom frågan om CAS oberoende och opartiskhet, faller utanför den ram som fastställts i det omtvistade beslutet och i den överklagade domen, och därför inte ska beaktas vid denna bedömning, har flertalet av de argument som dessa parter framfört behandlats under förfarandet vid kommissionen och tribunalen, och har nu med giltig verkan återopats för att överklaga den överklagade domen.

142. ISU anser dessutom att denna grund är verkningslös, eftersom kommissionen, såsom tribunalen konstaterade i punkterna 132 och 137 i den överklagade domen, i det omtvistade beslutet endast för fullständighetens skull drog slutsatsen att de regler som antagits av detta förbund i fråga om skiljeförfaranden förstärkte konkurrensbegränsningen genom syfte som följde av andra regler som införts av förbundet, nämligen behörighetsreglerna och tillståndsreglerna. Härav följer enligt ISU att varken artikel 1 i det omtvistade beslutet, i vilken det fastställs att det föreligger en överträdelse, eller den del av den överklagade domen, i vilken de grunder för ISU:s talan som avser denna artikel underkännas, på något sätt grundar sig på kommissionens och tribunalens bedömningar av dessa regler.

143. Det ska emellertid konstateras att även om dessa överväganden kunde anses överflödiga, eftersom de inte ingick bland dem som låg till grund för konstaterandet av en överträdelse i artikel 1 i det omtvistade beslutet, hänvisade tribunalen till dessa bedömningar (vilket ISU för övrigt själv har medgett i sitt yttrande) för att delvis ogiltigförklara artiklarna 2 och 4 i det omtvistade beslutet, genom vilka kommissionen ålade detta förbund att upphöra med den konstaterade överträdelsen genom att ändra sina regler (inbegripet dem om skiljeförfaranden) vid äventyr av vite.⁶⁷

144. Jag anser följaktligen – med förbehåll för vad som anges i punkt 141 ovan – att denna grund ska anses kunna tas upp till sakprövning och ha verkan.

⁶³ Se punkterna 131–164 i den överklagade domen.

⁶⁴ Se punkterna 154–156 i den överklagade domen.

⁶⁵ Se punkterna 142–153 i den överklagade domen.

⁶⁶ Se punkterna 157–161 i den överklagade domen.

⁶⁷ Se punkterna 138 och 145 i den överklagade domen.

B. Prövning i sak

1. Inledande synpunkter

145. Det ska inledningsvis påpekas att tribunalens användning av ordet ”försvårande omständighet” för att beteckna de regler som ISU infört i fråga om skiljeförfaranden och bedömningen av dessa på området för beräkning av böter i viss mån ger upphov till viss förvirring.⁶⁸ Detsamma gäller kommissionens kvalificering i det omtvistade beslutet av reglerna om skiljeförfarande som en ”förstärkande faktor” av en konkurrensbegränsning.

146. För det första, vad gäller begreppet ”försvårande omständighet” som tribunalen använder, används detta begrepp inte i det omtvistade beslutet och det hänvisas inte till 2006 års riktlinjer för beräkning av böter⁶⁹ i detta beslut, vilket tribunalen helt riktigt påpekade i punkt 144 i den överklagade domen. Det är i detta sammanhang svårt att förstå hur tribunalen, i punkt 148 i den överklagade domen, kunde anse att kommissionen ”gjorde en felaktig bedömning när den fann att ISU:s skiljedomsregler utgjorde en försvårande omständighet i den mening som avses i 2006 års riktlinjer”.

147. Denna förvirring framgår även av parternas yttranden. Medan kommissionen har kritiserat tribunalen för att ha fört sitt resonemang på grundval av 2006 års riktlinjer, trots att kommissionen i det omtvistade beslutet inte ansåg att skiljedomsreglerna utgjorde en försvårande omständighet i den mening som avses i dessa riktlinjer, har klagandena i anslutningsöverklagandet, när de hänvisar till det omtvistade beslutet, inte använt begreppet ”förstärkande faktor” som kommissionen använde i detta beslut utan begreppet ”försvårande omständighet” och hävdade att kommissionen (enligt dem helt riktigt) kvalificerade skiljedomsreglerna som en ”försvårande omständighet”.

148. Tribunalen konstaterar emellertid att begreppet ”försvårande omständighet” används i punkt 28 i nämnda riktlinjer för att beskriva vissa fall som motiverar en höjning av de böter som kommissionen ålagt en enhet som begått en överträdelse, däribland upprepade överträdelser, vägran att samarbeta, att företaget hindrar undersökningen eller att företaget har haft en ledande roll i eller tagit initiativet till överträdelsen.⁷⁰

149. Såsom med rätta påpekats av tribunalen i punkt 152 i den överklagade domen är förteckningen i punkt 28 i 2006 års riktlinjer över försvårande omständigheter inte uttömmande. De försvårande omständigheter som redovisas i denna förteckning beskriver alla de olagliga beteenden eller omständigheter som innebär att överträdelsen anses mer skadlig och som motiverar en särskild sanktionsåtgärd i form av skärpt sanktion för det företag som hålls ansvarigt. Det är således svårt att föreställa sig att införandet av en skiljeklausul i ett idrottsförbunds stadgar – vars legitimitet med hänsyn till konkurrensrätten för övrigt inte har bestritts av kommissionen – kan utgöra en del av denna klassificering.

150. För det andra, när det gäller kommissionens kvalificering av skiljedomsreglerna som en ”förstärkande faktor” för en konkurrensbegränsning, ger detta synsätt även upphov till frågor om såväl materiell rätt som metodologi. Frågan uppkommer, bland annat, om varför kommissionen

⁶⁸ Se punkterna 142–153 i den överklagade domen.

⁶⁹ Riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2) (nedan kallade 2006 års riktlinjer).

⁷⁰ Se punkterna 150–152 i den överklagade domen.

har beskrivit förekomsten av omständigheter som kan förstärka en konkurrensbegränsning och påverka den möjliga motiveringen av denna, utan att för den skull utgöra en överträdelse i sig. Jag undrar, för övrigt, vilken rättslig status och vilket ändamål en sådan kvalificering har ur konkurrensrättslig synvinkel, eftersom denna görs för fullständighetens skull.

151. Kommissionens beslut att kvalificera mekanismen med exklusiv och obligatorisk användning av skiljeförfaranden som en "förstärkande del" av konkurrensbegränsningen inom ramen för en isolerad och separat analys av konstaterandet av överträdelsen förefaller minst sagt märkligt.⁷¹ Man kan i detta avseende fråga sig varför kommissionen inte helt enkelt inkluderade prövningen av skiljedoms klausuler i sin bedömning av de regler som ISU har utfärdat om den ansåg att sådana regler på ett eller annat sätt kan skada konkurrensen. Detta är än mer förvånande eftersom kommissionen tycks ha analyserat samtliga regler (eller det "ekosystem" av regler) som ISU infört för att konstatera att de hindrade konkurrensen.⁷²

152. Efter dessa förtydliganden ska det nu undersökas huruvida tribunalen inte gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att mekanismen med exklusiva och obligatoriska skiljeförfaranden därmed inte kunde kvalificeras som en "förstärkande faktor" gällande den konstaterade konkurrensbegränsningen.

2. Den första delen av den första grunden för anslutningsöverklagandet

153. Inom ramen för den första grundens första del, har klagandena i anslutningsöverklagandet kritiserat tribunalen för att ha gjort en felaktig bedömning av huruvida det var motiverat att ge CAS exklusiv behörighet i tvister som avsåg de konkurrensbegränsande aspekterna av ISU:s beslut att vägra tillstånd.

154. Det ska, för det första, påpekas att den argumentation klagandena i anslutningsöverklagandet för i huvudsak grundar sig på en åtskillnad som de gör mellan ärenden som rör idrottens specifika karaktär, för vilka CAS skiljeförfarande i princip kan motiveras av legitima intressen, och ärenden som har en ekonomisk dimension utan uppenbar anknytning till idrotten och som därför inte bör hänskjutas till CAS exklusiva behörighet.

155. Detta resonemang är, enligt min mening, föga övertygande, eftersom det grundar sig på en distinktion som förefaller vara "konstlad". Även om distinktionen mellan "rent idrottsliga" ärenden (eller ärenden som rör icke-ekonomiska aspekter av idrott) och andra "rent ekonomiska" ärenden eventuellt kan göras på ett teoretiskt plan i vissa fall, är denna uppdelning långt ifrån uppenbar i praktiken, eftersom dessa två aspekter svårligen kan särskiljas.

156. Låt oss ta det exempel som klagandena har anfört till stöd för sitt anslutningsöverklagande, nämligen ett individuellt beslut om att neka tillstånd för en idrottare vilket grundas på behörighetsregler som skulle kunna vara oförenliga med konkurrensrätten. Jag är inte säker på att dessa parter resonemang ska följas när de hävdar att ett sådant beslut i huvudsak utgör en rättsfråga i konkurrensrätten och att den omständigheten att tvisten har uppkommit inom ramen

⁷¹ Bedömningen av skiljedomsreglerna återfinns i ett avsnitt efter det avsnitt där det slås fast att det är fråga om en konkurrensbegränsning, det vill säga i avsnitt 8.7 i det omtvistade beslutet. I detta avsnitt slog kommissionen inte fast att skiljedomsreglerna utgjorde en autonom överträdelse av konkurrensrätten, utan endast att de förstärkte de konkurrensbegränsningar som blev en följd av behörighetsreglerna.

⁷² Det kan exempelvis konstateras att kommissionen i sitt beslut C(2018) 4761 final av den 18 juli 2018 om ett förfarande enligt artikel 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 54 i EES-avtalet (ärende AT.40099 – Google Android) prövade "förstärkande faktorer" för begränsningar av konkurrensen som konstateras i den delen av beslutet som ägnades åt detta konstaterande (skälen 1132–1145) och inte i en separat del efter detta konstaterande.

för professionell idrott endast är en omständighet av underordnad relevans. Den omständigheten att regler som har utfärdats av ett idrottsförbund har bestritts ur ett konkurrensrättsligt perspektiv innebär inte nödvändigtvis att ett individuellt beslut (antaget på grundval av dessa regler) om att neka tillstånd gällande en idrottare inte avser en fråga som är (uteslutande) idrottslig. Den omständigheten att regler som utfärdats av ett idrottsförbund som reglerar idrottsutövarnas organisation och deltagande i vissa idrottstävlingar kan vara oproportionerliga i förhållande till de syften som eftersträvas och riskerar att ha negativa resultat för konkurrensen innebär således inte att de "idrottsliga" syften som eftersträvas inte i sig, är legitima.

157. För det andra, ska det konstateras att såväl kommissionen, i det omtvistade beslutet, som tribunalen, i den överklagade domen, helt riktigt medgav att användningen av ett exklusivt och obligatoriskt skiljedomsförfarande var en generellt accepterad skiljelösningsmetod och att förekomsten i ett avtal av en skiljeklausul inte, i sig, begränsar konkurrensen.⁷³ Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna kom för övrigt till samma slutsats när den fann att det, i ett idrottssammanhang, är legitimt att hänskjuta tvister till en specialiserad internationell skiljedomstol, såsom CAS, eftersom en sådan mekanism säkerställer ett enhetligt förfarande, rättssäkerhet och snabba och ekonomiska beslut, samtidigt som den för övrigt erkänner CAS oberoende och opartiskhet.⁷⁴

158. Det är nämligen svårt att föreställa sig anordnandet eller genomförandet av vilken gren eller idrottstävling som helst om varje deltagare (idrottare eller idrottsklubb) har möjlighet att bestrida någon aspekt av ett sådant evenemang på vilken rättslig grund som helst vid nationella domstolar eller andra dömande instanser. Detta gäller, bland annat, internationella tävlingar som per definition potentiellt skulle innebära en uppsjö av nationella domstolar, vilket automatiskt skulle leda till en fragmentering av det nuvarande systemet.

159. Mot bakgrund av det ovan anförda instämmer jag i tribunalens bedömning, i punkt 156 i den överklagade domen, nämligen att den omständigheten att skiljeförfarandet är obligatoriskt och att CAS enligt skiljedomsreglerna har exklusiv behörighet att pröva tvister avseende beslut om att neka tillstånd kan motiveras av legitima intressen knutna till idrottens specifika särdrag. Jag anser följaktligen att en icke-statlig mekanism för tvistlösning i första eller andra instans, såsom CAS, med en möjlighet att väcka talan, om än begränsad, vid en nationell domstol, i sista instans, är lämplig på området för internationella idrottstvister.

160. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att anslutningsöverklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den första grundens första del.

C. Den andra delen av den första grunden för anslutningsöverklagandet

161. Inom ramen för den första grundens andra del har klagandena i sitt anslutningsöverklagande gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning då den slog fast att skiljedomsreglerna inte äventyrar den fulla verkan av EU:s konkurrensrätt och rätten till ett effektivt domstolsskydd. Klagandena har i detta avseende tagit upp en rad problem som avhandlades under förfarandet vid kommissionen och tribunalen och som nu har återopats för att ifrågasätta den överklagade domen. Närmare bestämt har dessa parter ifrågasatt tribunalens bedömning vad gäller att CAS och den federala högsta domstolen i Schweiz är "utomstående" i förhållande till unionens domstolssystem och gränserna för dessa båda organs beaktande av EU:s

⁷³ Se punkt 154 i den överklagade domen och skäl 269 i det omtvistade beslutet.

⁷⁴ Se Europadomstolens dom av den 2 oktober 2018, Mutu och Pechstein mot Schweiz, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, § 98 och 159.

konkurrensrätt, huruvida den aktuella mekanismen för skiljeförfaranden i praktiken är obligatorisk för idrottarna och, slutligen, den fragmentariska, begränsade och i det långa loppet ineffektiva karaktären av de nationella domstolarnas möjligheter till kontroll av ISU:s disciplinära åtgärder och motsvarande skiljedomar.⁷⁵

162. För det första, vill jag erinra om att unionens rättsordning bygger på ett domstolssystem som säkerställer en koherent och enhetlig tolkning av unionsrätten. För att göra detta ska nationella domstolarna och EU-domstolen säkerställa att unionsrätten tillämpas effektivt och fullt ut i samtliga medlemsstater och säkerställa domstolsskyddet för enskildas rättigheter enligt unionsrätten,⁷⁶ inbegripet inom ramen för konkurrensrätten.⁷⁷ I detta sammanhang kan användningen av skiljeförfarande minska unionsrättens fulla verkan och enhetlighet samt möjligheten att erhålla ett effektivt domstolsskydd när skiljedomstolen inte ingår i unionens system och inte är föremål för en fullständig kontroll av de nationella domstolarnas iakttagande av unionsrätten.⁷⁸

163. Det ska i detta avseende noteras att domstolen gör en åtskillnad mellan å ena sidan de fördrag som ingåtts med medlemsstaterna, i vilka parterna omfattas av skiljeförfaranden och vilka syftar till att undandra tvister från deras egna domstolars behörighet, och å andra sidan kommersiella skiljeförfaranden, vilket är resultatet av de berörda parternas fria vilja, som avser tvister mellan jämbördiga parter.⁷⁹

164. Till stöd för sitt anslutningsöverklagande har klagandena gjort gällande att skiljedomsreglerna i fråga inte utgör ett verkligt kommersiellt skiljeförfarande och ska bedömas på samma sätt som målen *Achmea* och *PL Holdings*, eftersom CAS exklusiva behörighet för idrottsutövare liknar den behörighet som medlemsstaterna ålägger privata parter inom ramen för bilaterala investeringsavtal. Jag anser emellertid att resonemanget i dessa mål under alla omständigheter inte kan överföras på skiljedomsreglerna i förevarande fall, särskilt med hänsyn till att skiljeförfarandena skiljer sig åt.

165. Till skillnad från målen *Achmea* och *PL Holdings*, som rörde ett avtal (ett bilateralt investeringsavtal) som ingåtts med en medlemsstat och som avsåg principerna om ömsesidigt förtroende och lojalt samarbete mellan medlemsstaterna och som hindrade dessa stater från att tillåta privata parter att hänskjuta tvister till ett organ som inte ingår i unionens domstolssystem,⁸⁰ är det skiljeförfarande som är aktuellt i det nationella målet tillämpligt på förhållandet mellan privata parter och ett internationellt idrottsförbund (och inte en medlemsstat). Såsom tribunalen angav i punkt 162 i den överklagade domen har inrättandet av CAS nämligen inte sitt ursprung i ett fördrag genom vilket medlemsstaterna samtyckt till att undanta tvister som rör tillämpning eller tolkning av konkurrensrätten från sina egna domstolars behörighet. Av ovan angivna skäl kan de principer som följer av dessa domar följaktligen inte tillämpas analogt.

⁷⁵ Se skälen 270–286 i det omtvistade beslutet.

⁷⁶ Se dom av den 6 mars 2018, *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158, punkterna 35 och 36 samt där angiven rättspraxis).

⁷⁷ Se dom av den 9 februari 2022, *Sped-Pro/kommissionen* (T-791/19, EU:T:2022:67, punkt 91).

⁷⁸ Se dom av den 26 oktober 2021, *PL Holdings* (C-109/20, EU:C:2021:875, punkt 45 och där angiven rättspraxis), och dom av den 6 mars 2018, *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158, punkterna 58–60 och där angiven rättspraxis).

⁷⁹ Se dom av den 6 mars 2018, *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158, punkt 55 och där angiven rättspraxis).

⁸⁰ Se dom av den 26 oktober 2021, *PL Holdings* (C-109/20, EU:C:2021:875, punkterna 45–47), och dom av den 6 mars 2018, *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158, punkterna 58–60).

166. För det andra, ska det noteras att såväl klagandena i anslutningsöverklagandet som kommissionen har kritiserat tribunalen för att den inte beaktade de konkreta formerna för skiljeförfaranden inom idrott, och särskilt den omständigheten att skiljeförfarandet inte utgör ett verkligt kommersiellt skiljeförfarande som båda parterna frivilligt kommit överens om, utan ett skiljeförfarande som ISU ensidigt och exklusivt påtvingat idrottarna med hot om att förbjuda dem från att delta i tävlingar som anordnas av detta förbund och således att inte kunna utöva sitt yrke.

167. Även om det eventuellt finns en ”maktasymmetri” mellan ett idrottsförbund och idrottare som kan innebära att idrottarna inte har något annat val än att följa detta förbunds regler,⁸¹ anser jag, för det första, att från den tidpunkt då CAS oberoende och opartiskhet inte ifrågasätts och, för det andra, att användningen av CAS skiljeförfarande kan motiveras av legitima intressen som är knutna till kravet på att idrottstvister ska prövas av en särskild domstolsinstans,⁸² kan ett sådant argument inte godtas.

168. Följaktligen anser jag, i likhet med tribunalen, att de aktuella skiljedomsreglerna inte, konkret och i sig, kan förstärka den konkurrensbegränsning som ISU:s behörighetsregler medför.

169. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att anslutningsöverklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den första grunden.

V. Förslag till avgörande

170. Mot bakgrund av vad som anförts ovan föreslår jag att domstolen ska besluta följande:

- Den dom som Europeiska unionens tribunal meddelade den 16 december 2020, International Skating Union/kommissionen (T-93/18, EU:T:2020:610), upphävs.
- Målet återförvisas till Europeiska unionens tribunal.
- Anslutningsöverklagandet ogillas.
- Frågan om rättegångskostnader anstår.

⁸¹ Se Europadomstolens dom av den 2 oktober 2018, Mutu och Pechstein mot Schweiz, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, § 113–115.

⁸² Se punkterna 157–159 ovan.